

תדפיס

ויקהל-פקודי

ספר

תורה היה

עצות והדרכות

בעבודת השי"ת בהיי היום יום
על סדר פרשיות התורה

מלוקט ממכתבי

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע

פרשת
ויקהל

למחלוקת צריך שניים

לא תבערו אש (ויקהל לה, א)

רומו לאש המחלוקת ואש הכעס שצריך האדם ליהרר שלא לבער אותו עולמית (של"ה)
לקט מכתבים בענין ההתרחקות מן המחלוקת, ואשר לא ייתכן שצד אחד צודק לחלוטין.

במחלוקת יש לכל צד אשמה מסוימת

בכלל, כאשר ישנם חילוקי דעות בין שני צדדים, ומתנהלת מחלוקת תוך כדי ביטויים חריפים, כמעט באופן קבוע אשמים בכך שני הצדדים, אפילו כאשר במידה מסוימת ולעיתים קורה שהצד האחד אשם במידה משמעותית, אך בכל זאת, אשמה כלשהיא נמצאת כל צד.

ברור הדבר שמחשבות שונות זוהי תופעה טבעית, היות ש"אין דעותיהם שוות", אך הדבר לא צריך להביא למחלוקת ועוד באופן חריף.

על אחת כמה וכמה, כאשר מדובר אודות בית כנסת, אודות בית תפילה לו יתברך, מקום בו יהודים נאספים להתפלל ולבקש מהשי"ת את כל הצטרפויותיהם בגשמיות וברוחניות, והקב"ה – שהוא עצם הטוב – רוצה למלא את כל הבקשות והתפילות. אך לשם כך נדרש שכל המתפללים וכל בעלי הדעה של בית הכנסת, יזכרו את פסק המשנה "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום", שפסק זה מבהיר עד כמה מוכרח לשרור שלום בבית הכנסת, בנוסף על הצורך בשלום בכלל.

על הצדדים לדבר יחד ביניהם, בזכרם שה' ניצב עליהם

קשה לשמוע טענות של צד אחד, ובכלל כאשר נמצאים בריחוק מקום קשה להחליט החלטות בנושאים שכאלה, אך בטוחני שעם רצון טוב אין צורך בהחלטות המגיעות ממקום אחר, די בכך שיתדברו הצדדים יחד בינם לבינן עצמם תוך שהם זוכרים, עפ"י דברי רבינו הזקן בתניא ריש פרק מ"א, שהקב"ה מניח העליונים ותחתונים וניצב עליו ומביט

עליו ובוחרן כליות ולב, שהכוונה היא כפשוטו – כל אחד ואחד מהנאספים, גם בשעה שהם עוסקים בענין אודותיו אתה כותב במכתבך.

על כולם להתבונן באמיתיות הדבר ולהתחשב בדבר, במידה המירבית, שהמקום הוא מקום קדוש, שצריך להמשיך קדושה בעת שנמצאים בו, ובמידה מסוימת גם 'לקחת לבית' מקדושה זו. ולבטח ימצאו דרכים שישכון שלום בין כולם לאורך ימים ושנים טובות.

(תרגום מאגרות קודש ח"א עמ' קלח-ט)

לא ייתכן שהאחד צודק במאה אחוז והשני אשם במאה אחוז

ומ"ש אודות פירוד הלבבות, הנה כמה פעמים כתבתי, שיעיינו בדרושי רבנו הזקן והנשיאים שלאחריו, ובמילא ידעו מאין בא פירוד הלבבות, וכן יראו עד כמה נוגעים הדברים, ואם נוגע זה בשעת שלום בתכלית, על אחת כמה וכמה וכו' וכשישנם שני צדדים הרי בעולם הזה כמעט אי אפשר שיהי' אחד צודק מאה אחוז והשני אשם מאה אחוז, אלא כל אחד ואחד אשם עכ"פ במקצת,

ובפרט ע"פ המבואר בחסידות פירוש הכתוב דכמים הפנים לפנים וכו', וברור הדבר אשר עד עתה השחיתו כמה טוב ע"י העדר דקירוב הלבבות בשביל ענינים דכבוד המדומה וכו' ואל יטעו את עצמם שזהו מפני יראת שמים...

יש להפנות ההתעוררות כלפי עצמו ולא להזכות הזולת

ודא עקא אשר למרות שמתעוררים, הנה ישנם אחדים אשר לפעמים אפילו לאחרי ההתעוררות מחליפים הקוים, ומה שצריכים לעשות תשובה על ענינים שלו, ולדון את חבירו לכף זכות עד כדי כך, שיקוים והוי שפל רוח בפני כל האדם, וכלשון רבנו הזקן והוי באמת לאמיתו (וכמבואר במקום אחר שהביא בזה רבנו הגירסא האדם בתוספת ה"א), והם עושים ההיפך, שמצוים על אחרים בהתלהבות שיעשו תשובה, ובהתלהבות לא פחותה מזה מלמדים זכות על עצמם ובהידור על-דרך הכתוב "על כל פשעים תכסה אהבה", ותובעים בהסביבה שיהיו שפל רוח נגדם.

וכבר ידוע דבר משנה שבענינים שבין אדם לחבירו, לא מועיל שמהדרים לאכול בפסח דוקא מצה שמורה עגולה ונשארים ערים בליל שבועות וכו', עד שירצה את חבירו, אשר אז מועילים ענינים אלו.

(אגרות קודש ח"ג עמ' כ ואילך)

...כידוע שכשיש סכסוך, אי אפשר שלא יהי' מקצת מן האשמה אפילו בצד הצודק שבהסכסוך, ובפרט שבענין זה אינו נוגע כ"כ הוויכוחים ולהראות באצבע שפב"פ

אשם בפרט זה ופב"פ אשם בפרט שני, כיוון שהמדובר הוא אודות התפתחות המוסד וההשתדלות ביגיעה אליבא דנפשי' בזה, וכל זמן שאין המוסד מתפתח ככל הדרוש, הרי כל חברי ההנהלה אשמים בזה...

(אניק ח"ב עמ' שנה)

חשיבות אופן עשיית המצוה

וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת בְּנוֹ נְחֹשֶׁת בְּמִרְאֵת הַצְּבָאָה (ויקהל ל, ח)

בנות ישראל היו בודן מראות שראות בהן כשהן מתקשטות ואף אותן לא עיכבו מלהביא לנדרת המשכן, והי' משה מואם בהן מפני שעשויות ליצר הרע. אמר לו הקדוש ברוך הוא, קבל כי אלו חביבין עלי מן הכל שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים... (רש"י שם)

סיפור נפלא אודות זוג חסידים אשר קיימו מצוות צדקה מתוך חיות ומסירות נפש מיוחדת.

המטבעות נצצו באור יוצא מגדר הרגיל

ברצוני לספר בקצרה את הסיפור הידוע בקשר לאחד מראשוני חסידי אדמו"ר הזקן ר' גבריאל נושא חן וזוגתו מרת חנה רבקה:

ר' גבריאל הי' מחשובי הבעלי בתים בוויטעפסק, אלא שעברו כבר עשרים וחמש שנים מנישואיו וילדים עדיין לא היו לו. לאחר מכן, עקב רדיפות רבות שסבל, אבד לו גם כל רכושו. לכן רבה היתה עגמת הנפש שלו, כאשר הי' לאדמו"ר הזקן ענין של פדיון שבויים, ואילו הוא, ר' גבריאל, לא יכול הי' להשתתף בזה בסכום שהוטל עליו. כאשר נודע כל זה לאשתו, מכרה את הפנינים ושאר התכשיטים שברשותה, ותמורתם קיבלה את הסכום הנדרש; את המטבעות רחצה ושיפשפה עד אשר נצצו, ובתפילה שאף מזלה יתנוצץ ויאיר, ארזה את המטבעות ומסרה אותם לבעלה, למען יעבירם אל אדמו"ר הזקן.

בהכנסו אל הרבי בליאזנא, הניח ר' גבריאל את חבילת המטבעות על השולחן, ועל פי הוראת הרכי פתח את החבילה. המטבעות נצצו באור יוצא מגדר הרגיל.

אדמו"ר הזקן שקע בהרהורים, ואמר: מהזהב והכסף והנחושת שנתנו בני ישראל למשכן, לא הי' דבר שהי' נוצץ כמו הכיור וכנו] - שנעשה ממראות הנחושת אשר בנות ישראל מסרו בשמחה ובמסירות נפש למלאכת המשכן] ספר נא לי מהיכן השגת מטבעות

אלו. ר' גבריאל חייב הי' לספר לרבי אודות מצבו, וכיצד השיגה זוגתו חנה רבקה בת ביילא את הכסף.

אדמו"ר הזקן נשען על זרועותיו בדביקות, במשך זמן רב, ואז הרים את ראשו וכירך אותו ואת זוגתו בבנים, אריכות ימים, עשירות, ונשיאת חן יוצאת מגדר הרגיל; הוא אף הורה לר' גבריאל לסגור את עסקו בוויטבסק, ולהתחיל לסחור באבני חן ויהלומים. ברכתו של הרבי התקיימה במילואה, ר' גבריאל נושא-חן הי' לעשיר, ונולדו להם בנים ובנות וכו'. הוא נפטר בהיותו בן מאה ועשר שנים, וזוגתו אף חייתה שנתיים לאחר מכן.

אותה כמות של מטבעות, אך מאירות באור אחר לגמרי

בספרו סיפור זה, ציטט כ"ק מו"ח אדמו"ר את תורת אדמו"ר הזקן, אשר אמר שהנאמר בספירת העומר - שהיא ההכנה לקבלת התורה בחג השבועות - "וספרתם לכם", הנה בנוסף לפירוש הפשוט הכוונה היא גם שתאירו את ה"לכם", את עצמכם ("איר זאלט דעם לכם - זיך - ליכטיק מאכך"), מלשון ספיר, אבן יקרה.

הלימוד מסיפור זה, בנוסף לשאר הענינים העמוקים שבו, הוא:

למרות שהמטבעות הניתנות לצדקה הן באותה הכמות והערך, בכל זאת כאשר נותנים זאת במסירות נפש ובשמחה, מקבלות אותן המטבעות ערך אחר ומאירות באור אחר לגמרי. והן מאירות את החיים אפילו בעולם הזה, ובודאי שבעולם הבא.

וכן הוא כמובן גם בצדקה ברוחניות, שכל עבודה ופעולה בהפצת התורה ומצוותיה, כפי שהיא מוארת באור ובחום חסידותי, שאז נעשית היא במסירות נפש ושמחה, הנה בנוסף לכך שהפעולה גופא היא בהצלחה יתירה, התוצאות גם הן הינן רבגוניות, ומביאות לזכות מיוחדת ביותר.

ויהי רצון שכל אחד ימלא את ה"וספרתם לכם" כפי שהסבירו אדמו"ר הזקן, להאיר את עצמו, ואצל עצמו, ובכל הסביבה באור התורה והמצוות והנהגה חסידית, עד לחיי היום יום, שאז יהי אור ככל הענינים, הן בגשמיות והן ברוחניות.

(תרגום מאגרות קודש חכ"ב עמ' תמד ואילך)

פרשת

ניצול הכשרונות לקדושה

פֶּל תִּזְכֶּה הָעֲשׂוּי לְמִלְאָכָה פְּכַל מְלֶאכֶת הַקִּדְשׁ (פקודי למ, כד)

לא היה העולם ראוי להשתמש בוהב, ולמה נברא - בשביל המשכן ובשביל בית המקדש (שמות רבה רפ"ה)

לקט מכתבים על כך שעל האדם לנצל כשרונותיו במידה המלאה, ועל הסיוע הניתן לכך מלמעלה, בתוספת דוגמאות מהן למדים כיצד ניתן להפיק רבות מניצול הכשרונות במגוון תחומים.

כשרון שהקב"ה העניק

במדרש מובא שלא הי' העולם ראוי להשתמש בזה ולמה נברא - בשביל המשכן ובשביל בית המקדש.

המוסר השכל לכל אדם הוא, שכשרון שהקב"ה העניק לו, נברא בשביל המשכן ובשביל ביהמ"ק שבלב כל אחד, ורק בזכות זה ראוי להשתמש בו גם בעולם.

(אג"ק ח"א ע' רנ, תרגום)

מזמינים מלמעלה כהנה וכהנה

יהי רצון שינצל כל אפשרויותיו להחזקת היהדות המסורתית... שבניצול הכשרונות והאפשרויות הרי הם הולכים ומתרכבים.

כי הנשמה היא בצלם ודמות אדם העליון, והגוף הוא מעין ודוגמת הנשמה, ורואים בגוף שכל שמשמשים ומתעמלים באיבר מן הגוף - כן יתפתח ויגדל כוחו, והוא הדין בכוחות הנפש, וכן הוא בניצול האפשרויות - שהמנצל אותן במילואן מזמינים לו מלמעלה כהנה וכהנה.

ואם תמצא לומר, זהו עניין מי שיש לו מנה רוצה מאתיים - ברוחניות, שאין הכוונה עונש שלעולם לא יהיה לו לאדם סיפוק רוחני, אלא אדרבה כיוון שרכש "מנה" מזכים אותו ברצון חזק לרכוש "מאתיים", ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

(אגרות קודש חכ"ג, עמ' כז)

חובה לנצל את הכשרונות במידה המקסימלית

...הנני רואה כחובתי ולזכותי, לגעת בנקודה נוספת בקשר לכתבו שהי' מורה, שזה מוכיח שיש לו כשרות בתחום החינוך וההשפעה. רצוני להדגיש בזה, שכל אדם שהתברך בכשרונות מסוימים, באה יחד עם זה גם חובה, הוא מחוייב לנצל את כשרונותיו, ולא רק לעצמו אלא גם לכל הסביבה, במידה המקסימלית. וכשלוקחים בחשבון שכל חלקי העולם כרוכים בקשר הדוק וקשורים זה בזה, הרי אי ניצול הכשרונות, או שלא במלוא המידה, אין זה "עסקיו הפרטיים" כפי שאומרים כאן, אלא זה מפריע למהלך כל העולם סביבו.

כדרכם של חז"ל הם הכניסו גם הנ"ל במשפט קצר, כפי שמנוסח ע"י המורה הגדול הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ג ה"ד): צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב, חטא חטא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה וגרם לו השחתה, עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות וגרם לו תשועה והצלה.

בכבוד ובתקוה לבשורות טובות.

(תרגום מאנ"ק חכ"ב עמ' הצר)

אופן היגיעה - לפי הכשרונות

במה שכותב שאינו רואה סימן ברכה בהלימוד, הנה ע"פ מאמר רז"ל "יגעת ומצאת תאמין", הכוונה בזה יגיעה שלו, היינו לימוד באופן המתאים לכוחותיו וכשרונותיו הוא יעמול וייגע בתורה, ומוכן שבכל כשרונות טובים איננו יוצא בזה שלומד כהבעל כשרונות רגילים, שהרי בערכו איננו יגע.

וכיון שאין אדם מעיד על עצמו, הנה האמת בזה יכול להודע מהראש ישיבה והמשפיע שלו שהרי מכירים הם אותו וכשרונותיו התמדתו ושקידתו.

(אגרות קודש ח"א עמ' מב)

ניצול הכשרונות במגוון תחומים

מוכן אשר מזמן לזמן דורש אני מהנעשה את מר והניתנה לו כבר האפשריות לנצל הכוחות והכשרונות שחונן בהם, ניצול כפי האפשרי והדרוש, ומצערני שעד עתה לא נתגשם הענין. ותקותי שלמרות זה הרי מצדו יעשה כל התלוי בו למצוא אפשריות האמורה...

(אגרות קודש חכ"ז עמ' רסח)

ניצול הכשרונות להפצת היהדות בטהרתה

...הנני להביע לכב' איחולי שינצל הכשרונות שחונן בהם, כעסקן בעל מרץ, נאה דורש, אשר כוחו בפיו ובלבבו לעשותו, היינו במחשבה דיבור ומעשה, כביאור לשון הכתוב בתניא קדישא לרבנו הזקן, אשר השנה היא שנת המאה וחמשים להסתלקותו - להפצת היהדות המסורתית בטהרתה, בלי פשרות, שדוקא בדורנו זה, דור נבוך מחמת טשטוש הגבולים המבהיל, יש לשמור ביתר שאת על הסייגים וגבולים שגבלו ראשונים; וכן אאחל לו הצלחה ללכת מחיל אל חיל בפעולותיו למען החנוך על טהרת הקדש. ויהי רצון שיעשה בכ"ז מתוך שמחה וטוב לבב.

(אגרות קודש חכ"ג מכתב ח'תש"ח*)

ניצול העט והעת

וכיון שכל ענין הוא בהשגחה פרטית, ארשה לעצמי לנצל הזדמנות זו להביע תקותי - בראותי אשר עטו בידו, ובודאי גם עתו בידו, להפיץ מחשבות ורעיונות ועד שיגיעו לכמה וכמה חוגים - שמנצל כשרונותיו להפצת עניני תורתנו, הנקראת תורת-חיים, זאת אומרת הוראה בחיים, וביחד עם זה נקראת גם כן תורת אמת, שההוראה מגלה האמת בכל דבר. ובפרט אשר בטבע בני אדם, כשיש למישהו השפעה באיזה שטח שיהי', הרי זה מוסיף בהשפעתו גם בשאר השטחים, כולל עניני אמונות ודעות.

(אגרות קודש חל"א עמ' טז-ג)

על פי קטעי המכתבי-עת המצורפים במכתבו - הרי חונן בכשרון ספרותי ותקותי אשר מנצלו ככל האפשרי - להפצת דבר ה' ותורתו תורת אמת (היינו שאין שייך בזה פשרה וגם לא שינוי ממקום וזמן א' - לב' וק"ל). והרי אף זוהי דרישת השעה. ובפרט בארץ הקודש ובתקופתנו רבת המבוכות.

(אגרות קודש חכ"ו עמ' שלא)

כשרון הנאום

נכון הדבר לפתח כשרון הדרוש והנאום. והשי"ת יצליחו גם בזה.

(ממכתב ה' ניסן תשי"ז)

הנה נעם לי לקרות [במכתב השולח] שמתגלה בו כשרון נואם לפני הרבים, ומנצל כשרונו זה לדברי התעוררות להחזקת היהדות וקיום התורה ומצות, ויה"ר מה' יתברך שיפעלו הדברים בהנואם ובהשומעים. ובודאי מסדר שלא יפריע הנ"ל בלימודיו בהתמדה ובשקידה, הן בתורת הנגלה והן בתורת החסידות

(לקוטי שיחות הכ"ג עמ' 490)

קידוש ה' וחיזוק היהדות

לדעתי כשרונו המיוחד במקצוע שלו בשטח המדע דורש התרכזות, לנצל כשרונו במילואו, שעל ידי זה יוכל להרים קרן היהדות.

כי בתקופתנו בפרט כשרואים ושומעים שאחד שמצטיין בשטח מדע באופן מיוחד והוא ממתי מספר בחכמה זו בכל העולם, וביחד עם זה מדייק בתורה ומצוות בהידור ומחנך בני ביתו באופן זה וכו', הרי יש בזה קידוש השם ברבים וחיזוק היהדות דרכים וכו'.

(אגרות קודש הכ"ז עמ' סו)

נסיעה בדרכים ישרות

בְּכָל מְסֵעֵיהֶם (פקודי מ, לח)

ליקוט יחודי ומרתק אודות נסיעה ברכב על הצדדים השונים שבדבר, הטכניים והתוכניים.

ניצוץ ראשוני, ונסיעה בכח עצמו

מכל דבר שיהודי רואה אפשר ללמוד הוראה גם בחיים הפרטיים, כפי ששמענו זאת פעמים רבות מחמי כ"ק אדמו"ר בשם הבעל שם טוב הקדוש, וגם מעסקיו ניתן ללמוד רמז לכך:

לפי מה שהרב הכט שי' כותב לי, העסק שלו קשור ברכבים. ענינו של רכב הוא שיש לו את החומרים ואת הכוח שבאמצעותם הוא יכול לנוע ממקום אחד לשני, אמנם הדחיפה הראשונה באה ע"י ניצוץ שהוא ההתחלה של כל תנועת הרכב בהמשך, אולם אם יצטרכו

לניצוץ התחלה זה לעתים קרובות, או לצורך כל קטע מנסיעת הרכב, אזי אין מצבו של הרכב טוב.

כך גם באדם ובפרט אצל יהודי:

התכלית של יהודי היא, שיהי' עובד ה' - לשרת את הקדוש ברוך הוא - ולעבוד בכוחות שהשם יתברך נתן בתוך הנפש האלוקית שלו גם עם הנפש הבהמית שלו. בתחילה, או מזמן לזמן, הוא - האדם - מקבל ניצוץ שמתחיל את כל התהליך, אבל זה לא טוב שיזדקקו לניצוץ הזה לעתים קרובות יותר, ובודאי שאסור להרשות זאת, [זאת] ע"י כך שצריך להאזין לניצוץ - רמז - הראשון, ולעבוד את השי"ת עם הכוחות האישיים שהשי"ת נתן באדם,

(אגרות קודש ח"ז עמ' מו, תרגום)

רשיון להנהגת המרכבה של הגוף

במענה על מכתבו, בו כותב שזה איזה פעמים עמד להבחין לקבלת רשיון נהג, ועדיין לא קבלו, הנה לכל עת אמר הכתוב, ובטח בעתיד יצליח בבחינה זו, כמובן אחרי הכנה המתאימה, ובאשר ידוע אשר גשמיות ורוחניות קשורים זה בזה ובפרט אצל האיש הישראלי, הנה יוסיף אומץ בהנהגת המרכבה שלו היינו הרמ"ח אברים ושס"ה גידים של הגוף הגשמי שהם מרכבה להנפש, והנפש היא מרכבה להנפש האלקית (מובן אשר התואר "מרכבה" בזה אינו מדוייק כפי המבואר בתורת החסידות המעלות והחסרונות שבמרכבה והכוונה היא דבר הטפל אשר עליו להיות מונהג ע"י העיקר הוא הנפש).

בטח מתחזק בשמירת שלשת השיעורים השוים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע והם בחומש תהלים ותניא וכן לוקח חלק בשיעורים הנלמדים ברבים והשי"ת יצליחו. בברכה.

(אגרות קודש ח"ז סכ' איתמצא)

בנועם קבלתי מכתבו המודיע שקבל רשיון לנהגות, ויה"ר מהשי"ת שיזמין לו פרנסתו בהרחבה וירבה בקביעות עתים בתורת הנגלה ובתורת החסידות מתוך מנוחה ובמילא ינהג את גופו ואת נה"ב שיתאימו להכוונה וכפי המבואר בתורת החסידות בארוכה.

בברכה לפרנסה בגשמיות וברוחניות.

(אגרות קודש ח"ז סכ' ב"פ)

איזה רכב לקנות?

בנוגע לקאר [מכונית] טוב לקנות חדשה, אלא שצריך לברר, כמדומה, שחדשה [מודל] 1955 – טובה כחדשה [מודל] 1956 וזולה שלא בערך.

*

...בשאלתו אודות קניית אוטו, נכון הדבר, וצריכה להיות טובה במראה החיצוני, אבל אין כדאי לבזבז ממון שתהיה חדשה דווקא, ואדרבה.

*

במענה לשאלתו – כדאי לקנות אוטו (לא חדש לגמרי).

*

ולמה דווקא [רכב] חדש ולא משומש שבמצב טוב, שהחילוק במחיר גדול כמפורסם ? !

(אגרות קודש ח"י"ב עמ' רב, ח"יא עמ' נב, חכ"ז עמ' עמ. 'מקדש מלך' עמ' סז)

תאונת דרכים – 'ושמרו דרך ה'

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו... בו כותב אודות המאורע ל"ע ול"ע שקרה לו [שמכוניתו נתהפכה בדרך. המו"ל].

...במה ששואל דעתי במיוחד להמאורע האמור שקרה בדרך – ידוע המבואר בכ"מ, אשר הענינים דעולמנו הגשמי משתלשלים מהענינים ברוחניות, וביחוד מהענינים אשר בתורה, וכמובן ג"כ ממאמר רז"ל בראשית רבה בתחלתו, אשר התורה היא פנקסאות ודפתראות שע"פ נבנה כל העולם כולו ועניניו, וכל מאורע גשמי הרי זה רמז ולפעמים עוד יותר מרמז בהנוגע להמצב ברוחניות.

ענין דרך ברוחניות הוא, כמ"ש ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט, ז.א. התורה והמצוה בכלל, וביחוד ענין הצדקה ומשפט, ומבואר בתורת החסידות, קשר שני הענינים שצדקה צריך לעשותה לאחרי המשפט שעושה בהנוגע לעצמו מה שיך ומוכרח לו לצרכיו, שאז מפריש חלק גדול ממנו לצדקה, ועד"ז הוא גם בהנוגע לצדקה רוחנית, בהעריכו מעמדו ומצבו הוא, ואיך שיכול להשפיע על הזולת בסביבתו הקרובה וגם הרחוקה, שאז מפריש חלק גדול מזמנו, מרצו ויכולתו, לצדקה, להשפיע על הרחוקים לקרבם לחיי עוה"ב (שזהו גם לחיי עוה"ז).

(אגרות קודש ח"י"ה מכ' ותרמז)

לקדש את הנסיעה

במענה על מכתבו מיום החמישי, בו כותב ע"ד תאונת דרך שאירעה לו ל"ע ול"ע, ואזכירהו בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אשר הכל יסתיים בכי טוב ומכאן ולהבא לא ידע מצער ועגמ"נ ח"ו.

מהנכון הי' שלהבא יחזיק במכונת שלו סידור תהלים וגם תניא, ומה טוב גם איזה חוברות בעניני יהדות בשפת המדינה, ומדי נסעו יחפש הזדמנות להנאות בתוכן חוברות אלו או גם בהחברות עצמן את אלו שנפגש עמהם, שעי"ז יתוסף בהם בעניני יהדות, וכשעומד לנוח ומפסיק נסיעתו יאמר קאפיטל תהלים או ילמוד איזה שורות מאחד הספרים הנ"ל, אשר ע"י כל זה תעשינה נסיעותיו שליחות של מצוה, וידועה הודעת תורתנו תורת חיים בשמירת שליח מצוה בהליכתן ובחזירתן.

(כרך יג מכתב ד'תרמ"ט)

ת"ח על מכתבו בהבשו"ט מהטבת מצב בריאותו בגשמיות, ונוסע ג"כ בדרכים לרגלי פרנסתו.

ויהי רצון מה' יתברך שיבשר גם כן אודות בריאות ברוחניות שהוא כדבעי למהוי, ואשר בנסעו בדרכים בשביל פרנסתו גשמית יתוסף לו גם כן פרנסה ברוחניות. וע"פ מאמר הבעש"ט הובא בסוף הערות ללקוטי תורה הוצאת קה"ת, אשר ישראל באמונה הפשוטה שבלב פועל במקומות שהולך בטהרת האויר וכו' נוזלה"ק שם: "בשם הבעש"ט ז"ל שלכן נתפזרו ישראל בכל מקומות הארץ באיים רחוקים וגם מה שתועים בדרך להתהלך בעיירות הוא כדי לטהר ארץ העמים שאוירה טמא וישראל באמונה הפשוטה שבלב כל אחד מישראל אף שהוא בבחינת שינה אצלו מכל מקום מטהר טומאת האויר". המו"ל, ועל אחת כמה וכמה כשיש גם מעשה בפועל, ואף ששם מבואר בהנוגע לחוץ לארץ יש ללמוד מזה בבנין אב לענין תוספת הקדושה בארץ ישראל.

(אני"ק ח"ט אגרת ב'תתלא)

מה שכותב שפרנסתו היא כזו שצריך לרוץ כל היום, הי' מהנכון שידע בעל פה איזה פרקים משניות ואיזה פרקים תניא שאז גם בלכתך בדרך יכול לעבור עליהם אם בדבור או עכ"פ במחשבה, וכבר ידועים דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע בטהרת האויר על ידי אותיות התורה והתפלה והשי"ת יצליחו.

(אגרות קודש חיי"ב עמ' מ"ט)

